

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни та результати навчання

Метою навчальної дисципліни є комплексне вивчення економічної системи, ґрунтовне пізнання проблем ефективного використання суспільством обмежених виробничих ресурсів і шляхів досягнення максимальних кінцевих результатів у задоволенні людських потреб, що невпинно зростають.

Завдання навчальної дисципліни – науково обґрунтувати загальні основи економічного життя суспільства; розкрити закономірності розвитку суспільного виробництва; з'ясувати механізм дії економічних законів і механізм використання їх людьми в процесі господарської діяльності; з'ясувати роль економічної теорії у розробці шляхів формування соціально орієнтованої економічної системи суспільства.

Предметом навчальної дисципліни є закономірності розвитку економічних систем, економічні закони та принципи їх функціонування, дії людей, спрямовані на ефективне господарювання за умов обмежених економічних і природних ресурсів, особливості функціонування ринку в Україні, сучасні процеси глобалізації економічного життя суспільства.

Пререквізити: передумовою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння базових знань з історії, географії, математики.

Постреквізити: Вступ до фаху, Основи теорії транспортних процесів і систем, Економіка автомобільного транспорту, Планування та організація діяльності підприємства.

Методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, лекція), наочні, практичні (практична робота), робота з книгою.

Форми та методи оцінювання: усний, письмовий, методи самоконтролю, підсумковий контроль.

Компетентності та програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми

Е	Програмні компетентності
Інтегральна компетентність (ІК)	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та вирішувати практичні проблеми у галузі транспорту з використанням теорій та методів сучасної транспортної науки на основі системного підходу та з врахуванням комплексності та невизначеності умов функціонування транспортних систем.
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК-7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК- 8. Здатність розробляти та управляти проектами. ЗК-12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності

	ЗК-13. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
Програмні результати навчання (РН)	РН-6. Досліджувати транспортні процеси, експериментувати, аналізувати та оцінювати параметри транспортних систем та технологій РН-19. Пояснювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень.

При вивченні дисципліни «Основи маркетингу та менеджменту на транспорті» **студент повинен:**

знати:

- поняття та принципи організації економічних систем;
- закономірності функціонування суб'єктів економічних систем у різних ринкових ситуаціях;
- функції підприємств, домогосподарств і держави в ринковій економіці;
- принципи та механізми ринкової економіки;
- роль грошей у ринковому кругообігу;
- відмінності між потребами, бажаннями і можливостями людини;
- необхідність та межі державного втручання в економіку.

вміти:

- застосовувати прийоми економічних досліджень для аналізу функціонування;
- розробляти методи оптимізації поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах;
- аналізувати дієвість державних важелів для координації діяльності всіх суб'єктів ринкової економіки.

2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Лекції (Л): 24 годин

Практичні заняття (ПР): 10 годин

Самостійна робота (СР): 56 годин

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
	І курс, І семестр		
	Модуль І		
	Загальні основи ринкової економіки		
1	Тема 1. Економічна теорія як суспільна наука	Предмет курсу. Етапи розвитку економічної науки.	Самостійне опрацювання літератури

№	Тема	Зміст теми	Завдання/ Форми контролю
		Економічні потреби та інтереси.	Індивідуальні питання
2	Тема 2. Виробництво і його основні чинники	Суспільне виробництво. Економічні системи. Товар і його властивості.	Тести, індивідуальні та групові завдання
3	Тема 3. Товарне виробництво і ринок	Суть і функції грошей. Інфляція. Конкуренція і монополія.	Ситуаційні, проблемні завдання
4	Тема 4. Підприємництво в ринковій економіці	Закони попиту і пропозиції. Доходи в ринковій економіці.	Письмові відповіді на окремі питання
Модуль 2. Державне регулювання економічних процесів			
5	Тема 5. Суспільне відтворення	Сутність ВВП. Суспільне відтворення і економічне зростання. Економічні цикли. Зайнятість і безробіття.	Самостійне опрацювання літератури Індивідуальні питання
6	Тема 6. Кредитно-фінансова система України	Соціально-економічна сутність податків. Структура державного бюджету. Кредитно-банківська система.	Тести, презентації, індивідуальні та групові завдання
7	Тема 7. Світове господарство і міжнародні економічні відносини	Поняття світового господарства. Міжнародні економічні зв'язки та їх форми. Проблеми інтеграції України у світове господарство.	Ситуаційні, проблемні завдання, Тести, письмові відповіді
			Залік

4. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Базові

1. Башнянин Г.І., Лазур П.Ю., Медведєв В.С. Політична економія. – Київ. Ельга, 2002
2. Воробйов Є.М. Економічна теорія. Модульний курс.: Торсінг плюс, 2009
3. Дахнова О.Є. Основи економіки: Практичний довідник. – Харків: ФОП Співак 2019
4. Лучко Т.І. Економічна теорія. – Харків. ТОРСІНГ ПЛЮС, 2007
5. Радіонова І.Ф. Основи економіки – Київ «Зодіак – ЕКО», 2004
6. Орищак Я.О., Стебло М.І. Основи економіки. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2002
7. Громадянська освіта. Інтегрований курс, рівень стандарту: Підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти // І.Д. Васильків, В.М. Кравчук та ін. – Тернопіль: Астон, 2018
8. Економічна теорія. Політекономія. Підручник / за ред. В.Д. Базилевича.- Знання, 2014

Допоміжні

1. Господарський кодекс України.
2. Економічна теорія. Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. КНЕУ.

Інформаційні ресурси

1. <http://www.vuzlib.org>
2. <http://www.unian.ua>
3. <http://zakon.rada.gov.ua>
4. <http://www.rudovepravo.com.ua>
5. <http://www.products.ligazakon.ua>
6. <http://www.zakon.nau.ua>
7. <http://www.osvita.org.ua>
8. <http://www.kodeksy.org.ua>
9. <http://www.msu.edu.ua/library/>
10. <http://www.nbu.gov.ua/>
11. <http://www.ukrstat.gov.ua/>

5. ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ

Політика навчальної дисципліни представлена в додатку до силабусу.

Витяг з додатку:

1. Політика щодо академічної доброчесності. Академічна доброчесність здобувачів освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Політика щодо академічної доброчесності регламентується Положенням про академічну доброчесність учасників освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі Дніпровському фаховому коледжу інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/07/pro-akademichnu-dobrochesnist.pdf>).

У разі порушення здобувачем освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

2. Політика щодо перескладання. Перескладання іспиту чи заліку відбувається із дозволу директора коледжу за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

3. Політика щодо оскарження оцінювання. Якщо здобувач освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем

оцінку у встановленому порядку. Порядок повторного проходження здобувачами освіти контрольних заходів урегульовані Положенням про організацію освітнього процесу (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/02/polozhennya-20-pro-org.-osvit-pr.pdf>)

4. Відвідування занять. Відповідно до Положення про індивідуальний графік навчання студентів Відокремленого структурного підрозділу «Дніпровський фаховий коледж інженерії та педагогіки Державного вищого навчального закладу «Український державний хіміко-технологічний університет» допускається можливість вільного відвідування здобувачами освіти лекційних занять та самостійного опрацювання навчального матеріалу, передбаченого програмою відповідної навчальної дисципліни. Відвідування інших видів навчальних занять (крім консультацій) є обов'язковим для здобувачів освіти (<https://college.udhtu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/02/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>).

6. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Максимальна кількість балів протягом семестру становить 100. Семестровий контроль за дисципліну проводиться у формі семестрового заліку.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
	Оцінка ЄКТС	Пояснення	для заліку	Оцінка за національною чотири-бальною шкалою
90 – 100	A	ВІДМІННО – здобувач освіти володіє глибокими і дієвими знаннями навчального матеріалу, аргументовано використовує їх у нестандартних ситуаціях, виявляє неординарні творчі здібності в навчальній діяльності; вільно володіє науковими термінами, уміє знаходити джерела інформації, аналізувати їх та застосовувати у практичній діяльності або у науково-дослідній роботі; здатний за допомогою викладача підготувати виступ для студентської наукової конференції, визначити програму своєї пізнавальної діяльності.	зараховано	відмінно
82-89	B	ДУЖЕ ДОБРЕ – здобувач освіти володіє глибокими і міцними знаннями, здатний використовувати їх у нестандартних умовах, може робити аргументовані висновки, практично оцінювати окремі		добре

Сума балів за всі види навчальної	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
		нові факти, явища, процеси. Вирішує творчі завдання, здатен сприймати іншу позицію, як альтернативу, знає суміжні дисципліни, в навчанні користується додатковими джерелами інформації. Відповідь його повна, логічна і обґрунтована.		
74-81	C	ДОБРЕ – здобувач освіти володіє достатньо повними знаннями, вільно застосовує вивчений матеріал у стандартних умовах; розуміє основоположні теорії і факти, логічно висвітлює причинно- наслідкові зв'язки між ними; вміє аналізувати, робити висновки з технічних та економічних розрахунків, складати прості таблиці, схеми. Вміє працювати самостійно, підготувати реферат і захищати його положення. Відповідь його повна, логічна, але з деякими неточностями.		
64-73	D	ЗАДОВІЛЬНО – здобувач освіти розуміє суть дисципліни, виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; може поверхово аналізувати події, ситуації, робити певні висновки, самостійно відтворити більшу частину матеріалу. Відповідь може бути правильна, але недостатньо осмислена.		
60-63	E	ЗАДОВІЛЬНО (ДОСТАТНЬО) – здобувач освіти має початковий рівень знань, володіє необхідними уміннями та навичками для вирішення стандартних завдань; виявляє розуміння основних положень навчального матеріалу; здатний з помилками дати визначення понять та категорій, що вивчаються; може самостійно оволодівати частиною навчального матеріалу, але висновки робить нелогічні, непослідовні.		задовільно
35-59	FX	НЕЗАДОВІЛЬНО – з можливістю складання іспиту: здобувач освіти мало усвідомлює мету навчально-пізнавальної діяльності; слабо орієнтується в поняттях, визначеннях; самостійне опрацювання навчального матеріалу викликає значні труднощі; робить спробу розповісти суть заданого, але відповідає лише за допомогою викладача на рівні "так" чи "ні"; однак	не зараховано з можливістю повторного складання	незадовільно

Сума балів за всі види навчальної	Шкала оцінювання: ЄКТС			Шкала оцінювання: національна
		може самостійно знайти в підручнику відповідь.		
0-34	F	НЕЗАДОВІЛЬНО – з обов'язковим повторним курсом: здобувач освіти не володіє необхідними знаннями, уміннями, навичками та науковими термінами, демонструє низький рівень комунікативної культури.	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Максимальна кількість балів, які отримують студенти з урахуванням критеріїв оцінювання результату наступна.

Розподіл балів, які отримують студенти

Номер модуля	Форма контролю	Кількість балів	Макс. кількість набраних балів
Модуль №1	Лекції (5 лекцій) Конспект -	1	5
	Семінари (1 семінар) Відвідування	1	1
	Виступ -	5	5
	Самостійна робота (14 робіт) Конспект -	1	14
	Контрольні запитання -	5	70
	Практичні роботи (2 робота) Виконання роботи -	1	10
	Захист роботи -		
	Всього		90
Модуль №2	Лекції (7 лекцій) Конспект -	1	7
	Семінари (1 семінар) Відвідування	1	1
	Виступ -	5	5
	Самостійна робота (14 робіт) Конспект -	1	14
	Контрольні запитання -	5	70

Номер модуля	Форма контролю	Кількість балів	Макс. кількість набраних балів
	Практичні роботи		
	Виконання роботи -		
	Захист роботи -		
	Всього		82
	ККР	17	17
	Всього за курс		189

Підсумкова оцінка визначається як середньозважена результатів змістових модулів. Для визначення середньозваженої оцінки вводиться коефіцієнт вагомості (K_B). Тоді середньозважена підсумкова оцінка (Π) визначається за формулою:

$$\Pi = \Pi_M \cdot K_B,$$

де Π_M - загальна кількість балів, що отримав здобувач вищої освіти за модулі (підсумок за модулі №1-2);

K_B - коефіцієнт вагомості ($K_B = 0,529$).